

Møtereferat

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler



Møte i Regelverksutvalget for økologisk produksjon 11.11.2021

Sted: Landbrukets Hus - Hollendergata 5, Oslo (Norges Bondelag)

Deltagere:

Gerald Altena	Debio (møteleder)
Lene Nilssen	Debio
Kari Marte Sjøvik	Norges Bondelag
Grete Lene Serikstad	NORSØK
Maria Båtnes	NORSØK
Kai Funderud	Felleskjøpet Agri SA
Isabell Lien	Nofima
Randi Therese Garmo	Tine SA
Johan Warlo	Norges bonde- og småbrukarlag
Kjersti Berge	Norsk Landbruksrådgeving
Liv Astrid Eikeland	Landbruks- og matdepartementet (observatør)
Øygunn Østhagen	Mattilsynet
Monica Stubberud	Mattilsynet (referent)

Ikke tilstede:

Markus Hustad	Økologisk Norge
Heidi Engeset	Landbruksdirektoratet (observatør)
Finn Avdem	Nortura
Pierre Sachot	Biologisk-dynamisk Foreining

Dagsorden:

- Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte
- Sak 3. Informasjon om søknaden til Landbruksdirektoratet
- Sak 4. Informasjon og presentasjon av utredninger 2021
- Sak 5. Status regelverksprosesser EU og Norge
- Sak 6. Informasjon om status planlagte utredninger 2022
- Sak 6. Bruk av betegnelsen «økologisk» på gjødsel- og jordforbedringsmidler
- Sak 7. Organiske gjødselslag – krav til dokumentasjon før registrering og krav til merking ift. bruk i økologisk produksjon
- Sak 8. Aktuelle spørsmål
- Sak 9. Eventuelt

Referat:

Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Alle gir tilbakemelding dersom det ikke er de rette personer som mottar innkalling til møtene, og dersom flere bør motta informasjon.

Vi hadde en diskusjon i møtet om flere bør være representert i Regelverksutvalget for økologisk produksjon. Det var flere som støttet at *grøntsektoren* bør være med i RVU, og er noe vi skal vurdere og følge opp.

Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte

Vi gjennomgikk oppfølgingspunkter nevnt i referatet fra sist RVU-møte 21.04.2021.

Oppfølging av sak vedrørende teknikken N2-applied for behandling av husdyrgjødsel:

Mattilsynet orienterte virksomheten i juni om at plasmabehandlet husdyrgjødsel ikke kan benyttes i økologisk produksjon, og viste til kunnskap og notat fra NORSØK og uttalelsen som ble utarbeidet av RVU om denne saken. Hverken Mattilsynet eller Debio har blitt kontaktet i etterkant av dette.

NORSØK skal vurdere å skrive en artikkel om dette, og flere viste til viktigheten av å sikre informasjonsutveksling for å styrke informasjon og kunnskap både til rådgivere og gårdbrukere. Bondelaget skal undersøke nærmere kriterier som er inkludert i klimakalkulatoren, og om hvilken relevans det har i saken.

Oppfølging av sak vedrørende portforbud fjørfe ved fare for smitte av Fugleinfluensa:

Mattilsynet orienterte om status siden sist møte. Det var en lengre periode i sommer med portforbud for fjørfe i spesifikke områder i nærheten av kyst for å forebygge mot fugleinfluensa i fjørfehold. Mattilsynet har hatt møte med Økologisk Norge sammen med Veterinærinstituttet for å diskutere saken og konsekvenser for økologiske virksomheter. Mattilsynet har utarbeidet et notat med informasjon om fugleinfluensa og viktigheten av forebyggende tiltak for å ivareta dyrehelse og humanhelse.

Mattilsynet skal vurdere endringer i forskrift om portforbud og vurdere muligheten for å innføre mer målrettede og proporsjonale tiltak. Det er et samarbeid mellom Veterinærinstituttet, Mattilsynet og Folkehelseinstituttet om dette.

Det er viktig at den økologiske sektoren forbereder seg på at det vil komme fremtidige perioder med portforbud, og vurdere muligheten for å ha uteområder som er overbygd.

Oppfølging sak vedrørende bruk av utmark og bruk av ikke-godjente plantevernmidler:

Debio og Mattilsynet har vurdert håndtering av krav til dokumentasjon for fravær av bruk av ikke-tillatte produkter i utmark . Mattilsynet har lagt inn oppdatert tekst for håndtering av dette området inn i regelverksveileder for økologisk landbruk.

Oppfølging av diskusjon om fjørfeprodusenter som ikke legger om egne arealer til fôrproduksjon

Norsk landbruksrådgiving (NLR) orienterte om at Økologisk Norge, Nortura, Felleskjøpet og NLR har sendt inn en søknad til Landbruksdirektoratet om et prosjekt for å stimulere til at økologiske fjørfeprodusenter legger om sine egne arealer til økologisk fôrproduksjon.

Sak 3. Informasjon om søknaden til Landbruksdirektoratet

Gerald Altena orienterte om at RVU har sendt inn søknad til Landbruksdirektoratet om midler til å gjennomføre prosjekter i 2022.

Sak 4. Informasjon og presentasjon om utredninger 2021

Det ble formidlet informasjon og foreløpige resultater for utredninger som er gjennomført i 2021.

Nasjonale/regionale proteinråvarer til enmagete dyr i økologisk landbruk:

NORSØK v/Grete Lene Serikstad orienterte kort om oversikten over relevant FoU i Nord-Europa. Det er flere prosjekter med mål om å øke tilgangen på økologiske proteinråvarer til bruk i økologisk fôr.

Felleskjøpet v/Kai Funderud orienterte om relevante proteinråvarer til enmaga dyr i økologisk landbruk, og understrekte behovet for økt tilgang til økologisk proteinfôr.

Utredning om konsekvenser og muligheter ved nye regler for uteareal for økologisk svin:

NORSØK v/Grete Lene Serikstad orienterte om status for den pågående utredningen for økologisk svin, med tema husdyrvelferd, smitterisiko og mulig næringstap.

Konsekvenser og muligheter ved nytt regelverk for økologisk fjørfe (Animalia):

Animalia v/Thorbjørn Refsum presenterte foreløpige vurderinger av konsekvenser og muligheter ved nytt økologiregelverk for økologisk fjørfe. Det er sendt ut spørreskjema til økologiske fjørfeprodusenter, og det har vært kontakt med nordiske fagpersoner.

Sak 5. Status regelverksprosesser EU og Norge

Mattilsynet hadde en presentasjon i møtet om status for nytt økologiregelverk. Mattilsynet orienterte videre om hovedendringer i nytt økologiregelverk, og om vurdering av høringsinnspill som er sendt inn til nytt økologiregelverk.

I møtet var det en diskusjon og utveksling av forslag om hvordan informasjon om nytt økologiregelverk bør formidles og gjøres kjent. Det er viktig at alle RVU-medlemmer bidrar til dette gjennom sine kanaler i 2022.

Sak 6. Informasjon om status planlagte utredninger 2022

I møtet diskuterte vi muligheter for utredninger i 2022. Selv det nye økologiregelverket er tilnærmet ferdigstilt og skal gjelde fra 1.1.2022 i EU, så pågår det fremdeles en prosess med utarbeidelse av nytt regelverk. Det vil trolig komme problemstillinger det er behov for å kartlegge nærmere også i 2022. En prioritering av de områder som behøver utredning i 2022 må avklares nærmere på neste RVU-møte, men følgende områder er blant annet til vurdering:

- Del 2 av utredning om uteareal for økologisk svin, med formål å finne praktiske løsninger og anbefalinger for å oppfylle nytt regelverk og ivareta dyrevelferd, miljø og hygiene.
- Legge til rette for et godt system for gjennomføring av nye regler for formeringsmateriale og tilhørende nytt opplegg for tillatelser for bruk av konvensjonelt materiale.

- Kartlegging av konsekvenser og løsninger i forbindelse med nye regler for bruk av gjødsel- og jordforbedringsmidler i økologisk produksjon.
- Kartlegge konsekvenser og muligheter for produksjon av økologiske insekter og salt.

Sak 7. Organiske gjødselslag – krav til dokumentasjon før registrering og krav til merking for bruk i økologisk produksjon

Økologisk Norge sendte i forkant av møtet et saksfremlegg om utfordringer de ser relatert til omsetning av organiske gjødselprodukter og jord som er tillatt å benytte i økologisk produksjon, men som kan inneholde rester av plantevernmidler. Siden Økologisk Norge ikke kunne være til stede i møtet, så ble ikke saken ferdig behandlet. Saken kan derfor diskuteres videre i neste møte.

Det ble kommentert i møtet at det kan være hensiktsmessig å tydeliggjøre merkingen og informasjonen om organiske gjødselprodukter som ikke er økologiske, men som er «ikke-økologiske» produkter som på visse vilkår kan brukes i økologisk produksjon. Det kan derfor diskuteres nærmere om det bør anbefales å ha tilsvarende merking av organiske gjødselprodukter som i Danmark: *Ikke-økologisk produkt, som kan benyttes i økologisk landbruksproduksjon*». En mulighet er å ta med en slik anbefaling i regelverksveilederen for økologisk produksjon.

Mattilsynet orienterte om at det ikke er mulighet for å gjennomføre en forhåndsgodkjenning av gjødselvarer slik som Økologisk Norge foreslår. Det er i dag kun en registreringsordning for gjødselvarer og ikke en godkjenningsordning. Alle gjødselhandlerne har en «aktsomhetsplikt» i forhold til ikke å forhandle gjødselprodukter som gjør skade på sensitive planter. Norge har i tillegg begrenset mulighet til å stoppe produkter som er lovlig omsatt i andre EØS-land som Sverige og Danmark. Mattilsynet har løftet problemet for nordiske myndigheter ansvarlig for økologiområdet, og i EU-møte med både gjødselindustrien og medlemsland til stede. Det er også formidlet informasjon videre i tilsvarende plantevernmiddelgruppe. Mattilsynet har sendt ut informasjon til alle registrerte gjødselvarerimportører og produsenter, og forhåpentligvis vil dette bidra til å øke bevissthet rundt denne utfordringen, slik at den blir redusert.

Sak 8. Aktuelle spørsmål

Det ble klargjort at *biostimulanter* er omtalt i nytt økologiregelverk sammen med gjødselprodukter i positivlistene (jf. forordning (EU) 2021/1165).

Sak 9. Eventuelt

I møtet ble det diskusjon om rapporten fra NIBIO og Veterinærinstituttet om status for antibiotikaresistens i miljø. NORSEK informerte om sin vurdering av saken. Det ble oppsummert at rapporten ikke gir grunnlag for å konkludere om det er forskjell mellom økologisk og konvensjonell produksjon i den sammenheng.

Foreløpig dato for neste møte: 30. mars